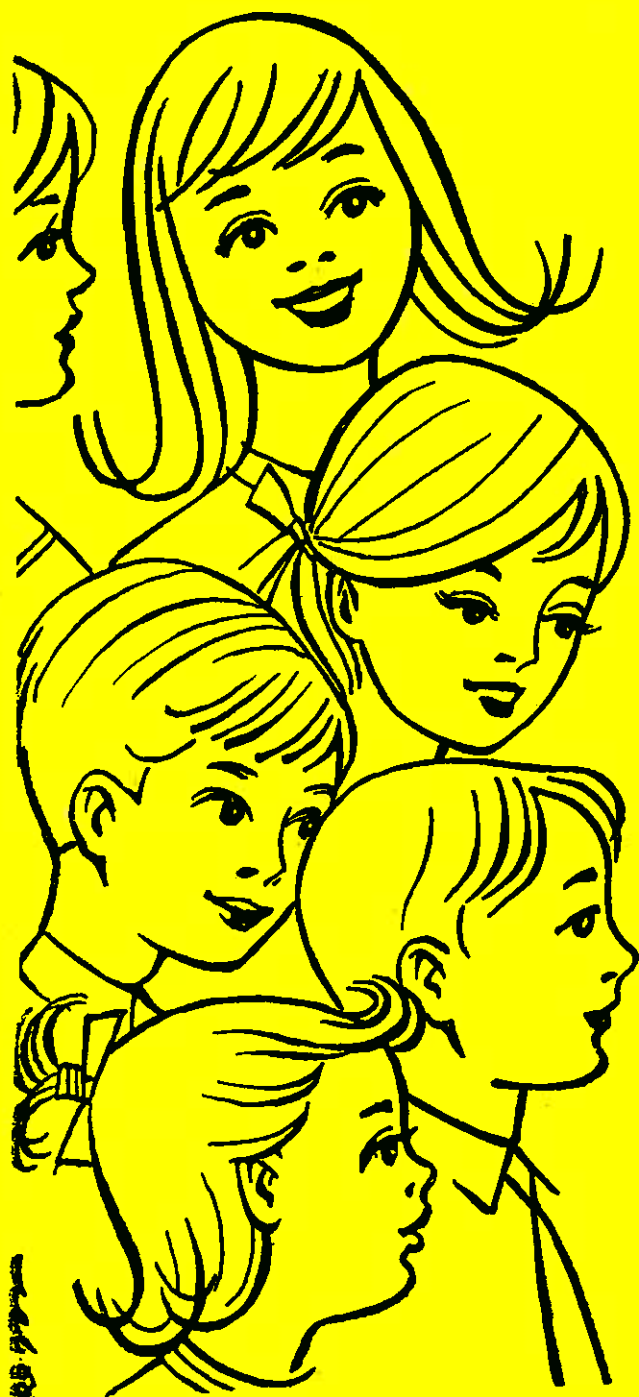

Зотпуйсь

Ч.П. 2 (387) ЛЮТИЙ — FEBRUARY 1990

ГОТУЙСЬ

Журнал пластового новацтва
Видає Головна Пластова Булава

Редагує Колегія

пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Денис Беднарский

“HOTUYS”

a Ukrainian Monthly Magazine for Children
published by Plast Publishing,
2199 Bloor St., West,
Toronto, Ont., M6S 1N2, Tel.: (416) 769-7855

3 друкарні Мирона Баб'юка
1525 Emerson Street
Rochester, N.Y. 14606
Tel.: (716) 458-2133

Адреса Редакції і Адміністрації:
HOTUYS MAGAZINE
2199 Bloor St. West.
Toronto, Ont., M6S 1N2,
Canada Tel.: (416) 769-7855

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУЙСЬ” ВІД СІЧНЯ 1989 р.
25.00 американських доларів.
Ціна одного прим. — \$2.50

„Готуйсь”

Інтернаціональне стандартно-серійне число
((ISSN) 00468061

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION
144 Second Ave., New York, NY 10003

**Цьогорічне
наше гасло:**

**ПРАЦЮЙ НАД СОБОЮ —
ДЛЯ СЕБЕ
І ДЛЯ ІНШИХ!**

Ілюстрації в цьому числі: Н. Аксіонова, В. Аптекарев, В. Бизов, Л. Гармизов, Н. Денисова, Н. Жураківська, І. Кожем'яківська, І. Троцак, Л. Чабанівська

На обкладинці: Леся Українка з братом Михайлом (фото з 1880-1881 років)

ЗМІСТ

Сторінка

1. Р. Заводович: Волинь, Луцьке
2. Сестр. Уля: Мандрівка Косачів по Волині
3. П. Тичина: Добридень Тобі, Україно моя!
4. Сестр. Уля: Як школярі плекають мову в Україні.
С. Русиняк: Зима
5. Л. Храплива: У новій школі
6. Братчик Лесик: Пригоди Крапчика і Хлопчика
8. Спаруй речення за образом!
9. Сестр. Уля: Синичка урятувала
10. ххх: Сестричка Штукарка показує щось...
12. Сторінки пластових малят:
Д. Павличко: Школа
ххх: Л. Чабанівська: У трамваї
13. Закінчення речень знайди на малюнках
О. Федейко: Новацька зима
14. Ю. Кузнецов: Тисячі друзів Електронного Професора
15. Крутиголівки для мудрої дитинки
16. Хроніка
Галерія „Готуйсь”, Майстеркування.

Група школярів — учасників фестивалю, що відбувся у Житомирі минулого літа (1989) в справі відродження української мови.

Роман Завадович

ВОЛИНЬ

Гори збігають у низини,
На них лісів зелена тінь:
Оце вам доня України,
Красуня, всміхнена Волинь!

На півдні — ниви чорноземні,
На півночі — сипкі піски,
Річки повільні та таємні,
Течуть до Прип'яті-ріки.

Міста волинські — Володимир,
Житомир, Рівне та Острог,
І Луцьке славиться між ними
Згадками війн і перемог.

І славна Леся Українка
Прийшла у Звягелі на світ.
Волинь у квітах і барвінку,
Привіт тобі, палкий привіт!

Частина стародавнього міста Володимира Волинського, що в ньому княжив Всеволод — син Володимира Великого. Це колишнє село Зімне, а в ньому збереглися перлини архітектури. Над річкою Луги вблизи є славний монастир.

Роман Завадович

ЛУЦЬКЕ

Крізь бори, діброви,
Крізь луги чудові,
Що Волинь квітчають
Уздовж і вшир,
В'ється, наче стрічка,
Синя і шовкова,
Некваплива річка
Повноводний Стир.

А над Стиром Луцьке,
Місто, город славний,
Що часи князівські,
Пам'ятає ще,
Із стрімкої кручі
Замок стародавній
Дивиться у річку,
Що внизу тече.

Стародавнє місто Острозьке з IX-X століття. Видно замок князів Острозьких і Церкву Богоявлення.

МАНДРІВКА КОСАЧІВ ПО ВОЛИНІ

Був кінець лютого, морози стали меншими. Батьки Лесині й Михайликові готувалися до від'їзду на виставку до Парижа. Діти засумували. Батьки, порадившись, щоб трохи розвіяти їхній смуток, рішили повезти їх до Дубна. А звідтам діти повернуться саньми до Луцька.

Звістка ця звеселила дітей. Подорож мала бути цікавою, бо старші будуть в дорозі розповідати різні пригоди й бувальщину.

— Таню, а Шура теж з нами поїде? — допитується Леся.

— Та чого ж, їдьте всі... От позастуджуєтеся дорогою, хочеться вам того?

— Нічого нам не станеться. В кожухах і валянках не страшно морозити.

— Ну-ну, подивимось, які з вас герої, — жартує тато.

В неділю всі повставали раненько. По сніданку посідали на вимощені запашним сіном санки й подались засніженою дорогою до Дубна.

Сонце світило. Діти розглядали довкруги, а коли за високим пагорбом побачили вежі й церкви, загомоніли.

— Мамо, тату, а що то там — чи то та фортеця, що ви розповідали? Вона така висока. А хто її спорудив, які були битви біля неї? А що в ній тепер?

Леся, пачувши, що колись біля замку був і Тарас Шевченко, забажала зробити під замком фотографію. Але мама обіцяла це зробити іншим разом влітку, Кароль з татом вже повернулись із залізниці з квитками до Парижа й треба було поспішати.

Візник завіз усіх до залізниці. Мама наказувала Каролеві пильнувати дітей, дітям, щоб в дорозі не розкутувалися.

Прощаючись, батьки палко цілували дітей, і дівчатка не витримали.

Башта старовинного замку в городі Дубно на Волині.

Першою схлипнула Шура, а потім і Леся витерла кілька сльозин.

Минали убогі села з юрбами галасливої дівтори на вулицях, спускалися в неглибокі, укриті ліщиною балки і знову підіймались на пагорби, якими вився шлях.

Напівдорозі, коли до Луцька залишилося годин півтори їзди, подужчав вітер. Край неба на заході почорнів, звідтам посунулися важкі хмари. Почалася заметіль.

Замело дорогу й Кароль збився з дороги, опинився серед поля. Сани раз у раз на щось натикались, провалювалися. Малі сиділи зіщулившись і з замерлим серцем слухали Каролеві нарікання. Але раптом Михайлик побачив вогник.

— Дивись, Лесю! Он там блимає...

— Село попереду! — зрадів Кароль.

Коні, зачувши оселю, жвавіше побігли до села. Коли були вже в селі, Кароль пішов шукати нічлігу в маленькій хатині. Він повернувся веселий.

Зайшли в хатку. Їх ласкаво привітала бабуса:

— Роздягайтеся, дітки, хутніше загіреться. А ви й голодні, певне. Ось тут наллю молока... та з хлібом з'їжте, —

Кароль вийшов і за хвилину приніс торбину, витягнув з неї шинку, кільце ковбаси та окраєць змерзлого хліба.

— Вечеряйте на здоров'я — ласкаво озвалася старенька бабуся, — та вибачайте, що не можемо погостити вас краще.

— Бабуню, та йдіть же до нас. І ви тьотю — запрошував Михайлик бабуся і молоду жінку.

При столі почалася довша розмова. Бабуся розповіла своє горе:

— Син мій на заробітки подався та й занапастив свою душу, — почала, втираючи сльозу.

— А що скоїлося? — схвильовано запитав Михайлик.

— В тюрму посадили, бо розбійник він, пішов проти влади, — сказали у волості. Я вже стара, довго не поживу. А невістка з двома дітками залишиться.

Смуток огорнув дітей. Бабуся почала розпитувати їх про їхню родину.

Пізня вечеря скінчилася. Дітей покладали спати на полу, що між піччю і стіною, підстеливши свити, Кароль примостився на лаві. Всі поснули.

А вранці заки пробудились Леся і Шура, приглядалася до них Оленка. Дівчинку соромили бабуся й мама, щоб вона не турбувала дівчаток, але діти зуміли знайти спільну мову. Оленку вони обдарували блакитною стрічкою, посадили її поміж собою, щоб вплести її у Оленчине волосся.

Коли всі були вже одягнені й готові до їзди, Леся ще довго оглядала хатину й всі дрібні хатні речі. Прощатися почав Кароль:

— Зоставайтесь здорові! Спасибі вам за нічліг, за вашу щедрість.

— Богу дякуйте.

— Заходьте, не минайте, як будете в дорозі.

З порога Леся ще раз оглянула Оленку й немовлятко, що спало в колиці. Оленка сумно махала рукою, дивлячись услід гостям.

Діти розповіли батькам про пригоду і гостинність бідних людей. Мама обіцяла дітям відвідати їх влітку, а тато, що допоможе визволити Оленчиного батька з тюрми.

Сестричка Уля

Запитання:

1. Якою порою і куди вибралися в дорогу батьки і троє дітей Косачів?
2. В якому місті вони зупинилися і що в ньому оглядали?
3. Як відбулося прощання з мамою і татом?
4. Яка пригода сталася у їх поворотній дорозі?
5. Де вони заночували і які були їхні розмови з господарями та Оленкою?
6. Як поводитися Оленка прощаючись з гістьми?

ДОБРИДЕНЬ ТОБІ,

УКРАЇНО МОЯ!

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, маюють, квітують поля —
Добрідень тобі, Україно моя!

Павло Тичина

ЯК ШКОЛЯРІ ПЛЕКАЮТЬ МОВУ В УКРАЇНІ

У Житомирі на Волині в Калиджі вишколу вчителів ім. Івана Франка відбувся Третій Республіканський Фестиваль Української Мови, присвячений 175-літтю народження Тараса Шевченка. У ньому брали участь школярі й дорослі.

Мала дівчинка Іванка Щербатюк — учениця четвертої класи середньої школи в Шатську на Волині рецитувала свою поезію. До неї із захопленням приглядався поет Олександр Матієнко, колишній моряк. Він витирив сльози, а коли автор допису запитав його — чого він плаче, він відповів:

— Її вірші такі чудові, що я не можу стриматись від сліз...

І з таким самим захопленням поглянув також і дорослий поет на дівчинку — автора вірша.

Упродовж кількох годин виступали школярі, що прибули з різних міст і сіл України. Присутня Олена Заско, що прибула з Запоріжжя висловила жаль:

— Ми зібрались тут, щоб любитись виступами школярів, що плекають мову. Мені дуже жаль, що в місті Запоріжжя, де я живу, є тільки кілька українських шкіл. — При кінці вона прорецитувала: „Рідна мово, коли ми зруйнували твою силу?”

Тому автор допису подав, що він не дивується тому — чого втирає сльози дорослий поет Матієнко, слухаючи виступів дітей. Він з жалем подає, що в Житомирі на вулицях написи скрізь російською мовою. Теж нема української мови в устах викладачів під час навчання в калиджі. Усі написи в коридорах, подані російською мовою.

У цьому третьому Фестивалі брали участь представники різних організацій, а також поети з Києва, Львова, Одеси і Харкова.

Іванка Щербатюк — учениця 4 класи середньої школи в Шатську на Волині читає свій вірш, присвячений мові. Старші слухачі зворушувались до сліз, слухаючи її поезію.

Цей Фестиваль був великим святом, але, на жаль, в ньому не було представників всіх кіл населення українців: селян, робітників та інтелегенції.

Читайте, Діти, про це й розпитуйте про події в Україні своїх Батьків та Сестричок і Братчиків. Будуть приїжджати до нас діти з України, вони будуть радіти, що Ви матимете з ними розмови про життя школярів в Україні.

Сестричка Уля

Примітка: З джерел довідуємося, що в Запоріжжі є тільки 1 українська школа!

ЗИМА

Вітер віє, завіває,
Сніг із вулиць вимітає.
А ми в хаті сидимо,
Під ялинку глядимо.
Колядки співаємо,
На дарунки зазираємо.
А там зима в полі, —
„Тиха ніч” — співаєм в колі.

**Стефан Русиняк, уч. 7 кл.
школи ім. Патріярха Йосифа.**

У НОВІЙ ШКОЛІ

Учитель привітав класу і сказав:

— Сьогодні прибуло до нашої класу кількох нових школярів. Трапилося так, що кожний із них походить з іншої країни. Ми скористаємо з цього та попросимо їх, щоб розказали щось про свою країну. Починай ти, Шенгу!

— Моя країна називається Китай. Але мене забрали з неї — коли мені було лише два роки. Я живу у пані Сміт. І... і... я більше нічого собі про Китай не пригадую...

— А ти, Йоахиме? Ти ж виїхав недавно. Тож розкажи щось про свою Німеччину! — сказав учитель іншому новому учневі.

— Я жив у горах Альпах. Там було дуже гарно. Мій батько був лісничим і ми жили в хатці у лісі. Ми ходили з мамою збирати гриби та ягоди.

— А ти, Миколо, що нам скажеш? — питав далі учитель. — Ти, здається, росіянин?..

— О, ні, пане! Я не росіянин, я українець! — рішучо і та виразно відповів Микола....

— Добре, але ж Україна — це частина Росії, отже це те саме!

— Ні, пане! Українці мають свою окрему мову, своїх визначних людей і живуть інакше, як росіяни!

— Але окремої держави хіба ніколи не мали!?

— Мали! Ще тисячу років тому мали ми власну державу із князями: Ігорем, Святославом, Володимиром Великим, Ярославом Мудрим і ще багатьма іншими. А приблизно триста років тому, гетьман Хмельницький відновив Українську державу, на горе нашому народові московські царі її поневолили. Та й недавно по першій світовій війні ми мали на короткий час свою державу, що до неї належали всі українські землі. І тепер, хоч большевики знову заволоділи Україною, з ними йде боротьба далі. Боролися лицарі Української Повстанської Армії, а пам'ять про їхню боротьбу плекають тепер українські патріоти.

Учні зацікавлено слухали і просили Миколу продовжувати розповідь.

— Україна — велика країна, українців є 50 мільйонів. Земля багата — має родючу землю, в землі багато копалин: заліза, нафти, мангану і навіть срібло є...

Микола розповідав, мов із книжки читав. Ціла класа слухала уважно. Коли задзвонив дзвінок, вчитель сказав:

— Дякую вам усім, що розказали нам про свої країни, а найбільше тобі, Миколо! Бачу, що ти народився на чужині та своєї країни навіть не бачив. Та вона мусить бути гарна, дуже ти її любиш, коли не бачив, а так багато знаєш про неї.

Леся Храплива

ПРИГОДИ КРАПЧИКА І ХЛОПЧИКА

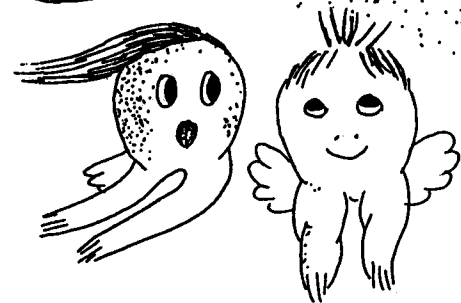

— Добрий день! Я Крапчик — щойно народився з крапельки води. Живу в пухнастій білій хмаринці високо над вашими головами. Хотів би я знати звідки я прийшов. Мені тут тепло під ясным сонцем і так мило дивитись на барвисту веселку. Раптом прилетіла друга крапелька й причепилась до Крапчика.

— Дуже перепрошую! Я Хлопчик, граюся в лапанку з моїми сестричками. Це вітер мене розігнав просто в тебе. Я тебе не бачив. Ти, мабуть, також щойно народився. Якщо хочеш з нами бавитися, дуже раді, лети за мною! Подув вітер і краплинки полетіли вгору в напрямі старої Білої Хмари.

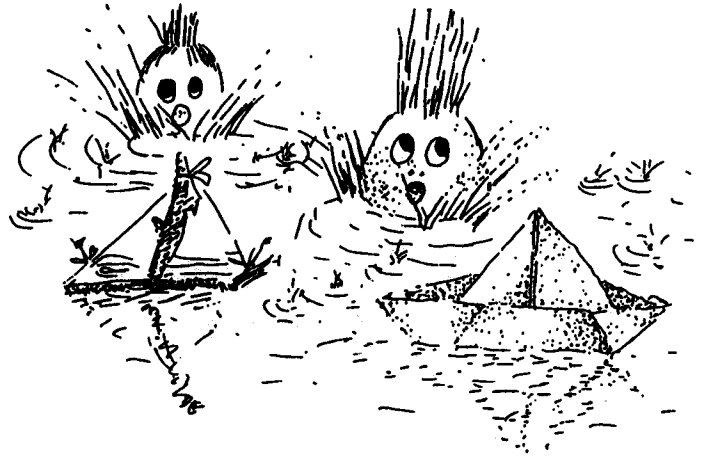
— Дивись, Крапчику! — радісно крикнув Хлопчик. — Це моя хресна мама. Легімо відвідати Білу Хмару. Вона радо буде з нами бавитися!

Стара Біла Хмара вже давно плавала по небу. Маленьких краплинок дуже любила. Але в час, коли малі крапельки почали її лоскотати й заваджати, їй дуже захотілося спати. Вона надулась, простягнулась на ціле небо і позіхнула

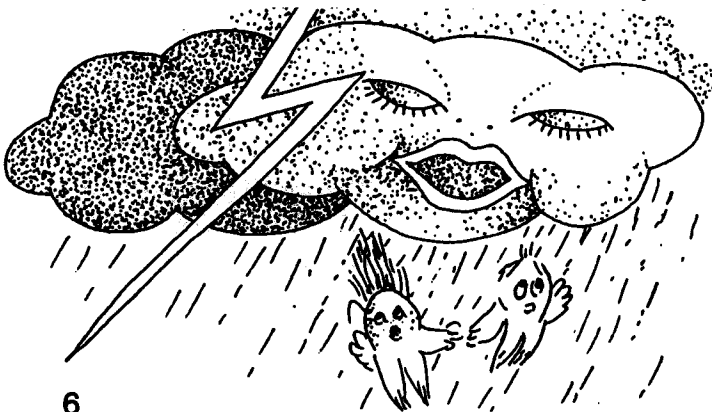

голосним громом. Блискавки розсипались, по небу й землі покотились громи. Біла Хмара лягла спати, стрепенулась і малі краплинки попадали з неба.

— Подай ручку! — крикнув Хлопчик Крапчикові. — Будемо падати разом! Ми станемо весняним дощиком. А діти будуть дуже нами радіти!

Пішов дощик і хлюпнули крапельки в калабану, де хлопчики пускали човники з патичків. Калабана перелилась у струмочок, стала потічком, і крапельки поплили поміж квіточками і

високими деревами. По дні потічка повзали рачки, а при березі відпочивали зелені жаби.

— Куди ж це ми так швидко пливемо? — запитав Крапчик, тримаючи сильно за руку Хлопчика. — Голова аж болить, як вода так сильно по камінні скаче!

Пливемо українськими річками до великої ріки Дністер. Далі злучимося з іншими славними річками у великому козацькому Чорному морі! — пояснив Хлопчик.

— Тримайся тепер ще сильніше, бо Дністер має гострі закрути й кам'янисті пороги.

— Я боюся! Нас може потовкти каміння на порогах! — затривожився Крапчик.

Але раптом струя успокоїлась, краплинки опинилися вже в Чорному морі. А тут у глибинах його плавали великі риби, по воді поспішали до пристаней довгі морські кораблі.

Цікаво було оглядати все це, краплинки радо залишилися б тут, але засвітило сонечко, загріло крапельок і сталось з ними щось чудесне. Вони стали парою піднеслися високо над морем, підхопив їх лагідний вітер і поніс високо до білих хмар.

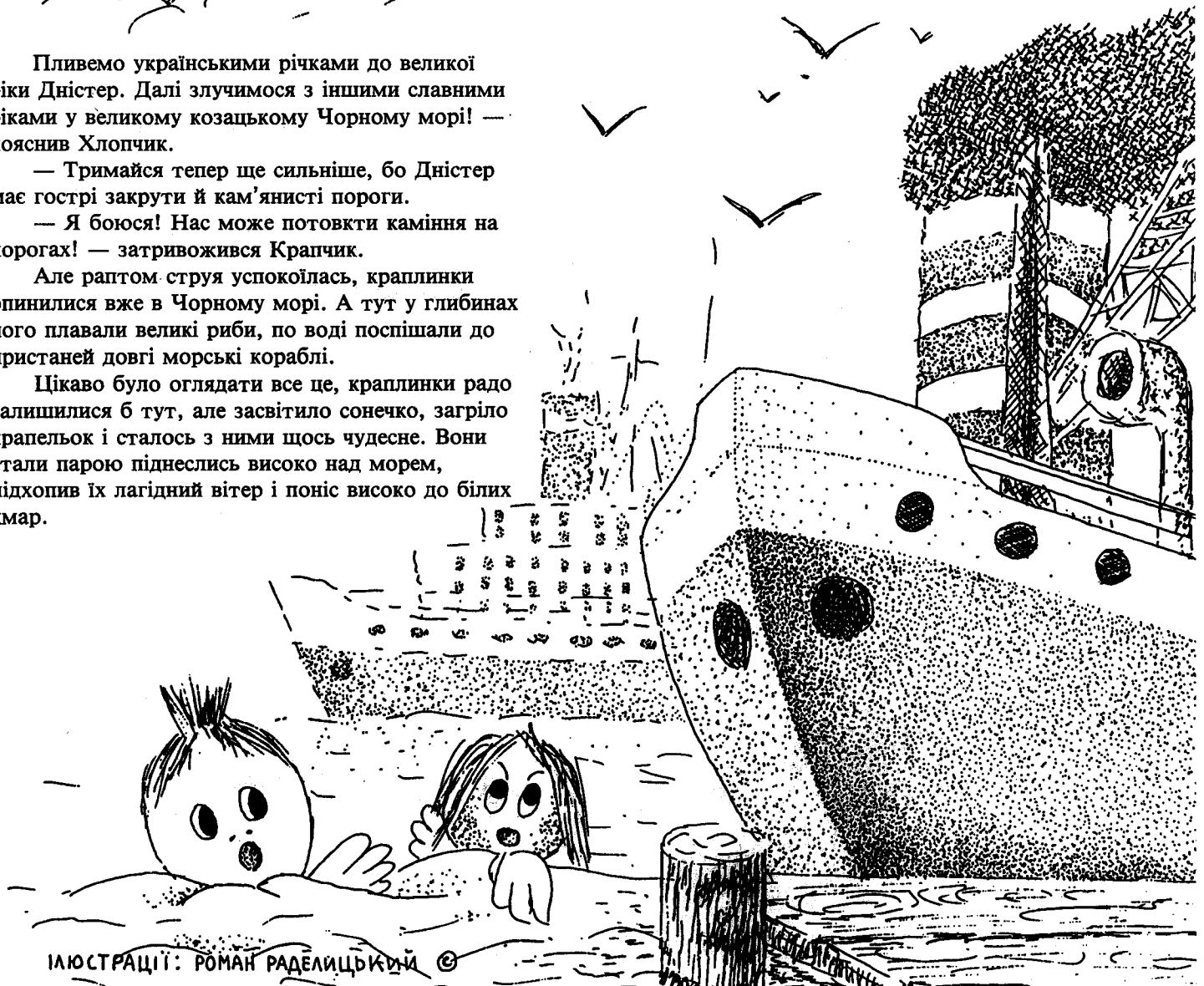
— Що це діється з нами! — запитав здивований Крапчик. — Хвилинку тому були ми в морі, а тепер ми знову в хмарах!

— Такий шлях нашого життя, — відповів Хлопчик. — Я вже кілька разів випадав дощиком, підносився в хмари свіжою крапелькою прозорої води. А дивись хто вже перед нами — моя хресна мама Біла Хмара. Ану, давай полетимо до неї і розкажемо їй про наші пригоди на землі!

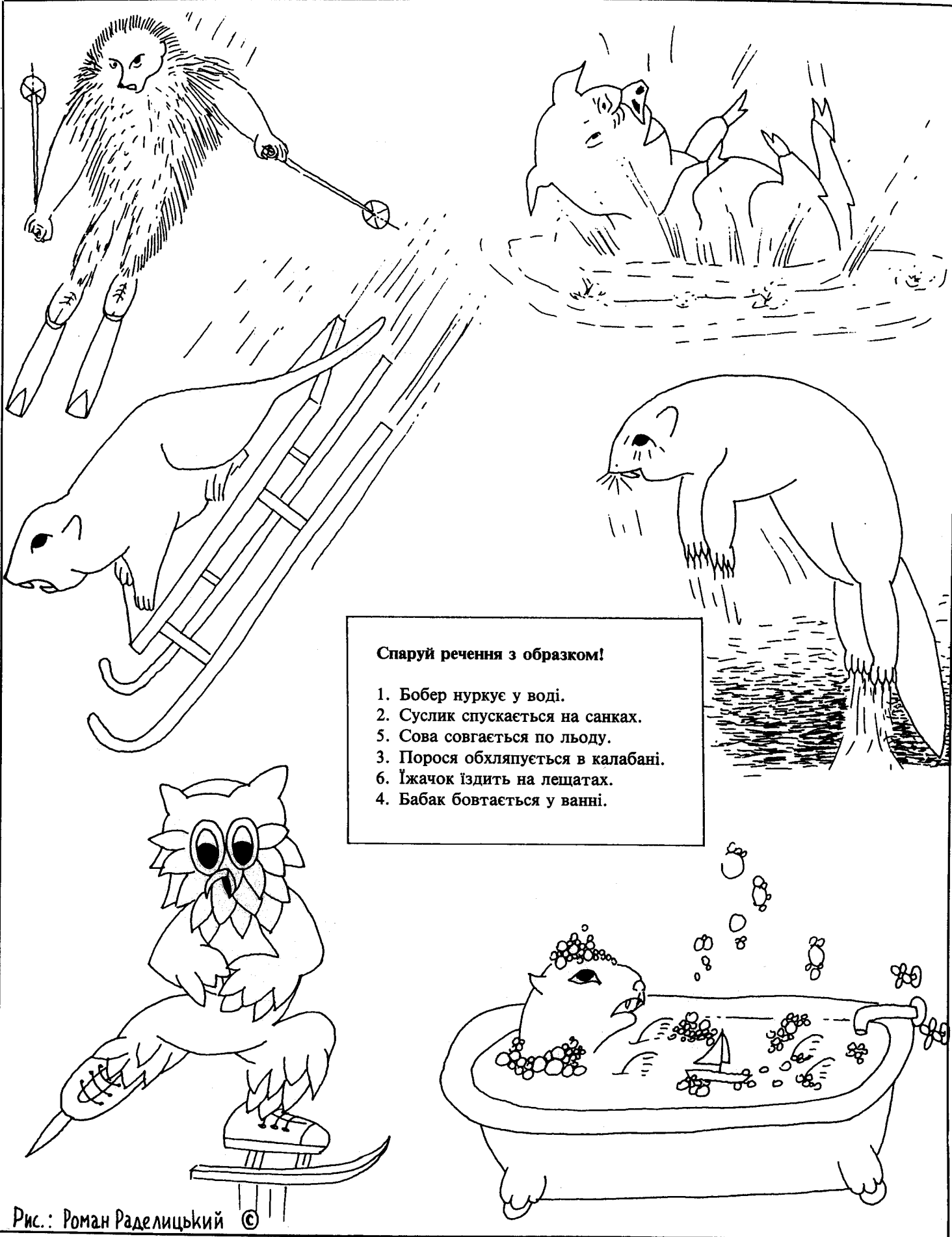
— О, так, так! Я розкажу про Чорне море! — відгукнувся Крапчик.

І полетіли крапельки-товариші до Білої Хмари, яка вже пробудилась і своїм лагідним усміхом простелила широку, прекрасну веселку по цілому небокраю.

Братчик Лесик.

ІЛЮСТРАЦІЇ: РОМАН РАДЕЛИЦЬКИЙ ©

Спаруй речення з образом!

1. Бобер нуркує у воді.
2. Суслик спускається на санках.
3. Сова совгається по льоду.
4. Порося обхляпується в калабані.
5. Їжачок їздить на лещатах.
6. Бабак бовгається у ванні.

СИНИЧКА УРЯТУВАЛА...

— Мамо, знаєш ми сьогодні читали у школі дуже щось гарне про пташечку, про синичку. Але, чи то справді вона таке могла зробити? — навіть не привітавшись зачала розмову Таня.

— Розкажи що саме зробила синичка? Бувають різні випадки в житті й у природі. А пташата бувають дуже цікаві.

— А то є про одного хлопчика. Він влітку йшов лісом і побачив велику березу. Був втомлений і ліг під нею. Йому було дуже цікаво й приємно дивитись на листочки берези, вони тріпотіли від вітру, який рухав гіллячки. Йому здавалося, що листочки щось собі розказують. Хлопчик любив дивитися на листочки. Рішив полежати собі під деревом. І так ліг собі. Дивився на небо, на хмарки і задрімав.

— О, то небезпечно бути самому в лісі, а до того ще й лягати на траві. Можуть бути різні несподіванки, — озвалася мама. — Пам'ятай це і не роби такого!

— Як ти догадалася, що потім сталося, мамо? — поспішила докінчити розповідь про синичку і хлопчика Таня. — Знаєш, що сталося? Хлопчик заснув. Не знав як довго він спав. Коли ж розплющив очі і побачив синичку, яка нервово перелітала з гілки на гілку, пищала й все поглядала в один бік. Спочатку він не знав чого синичка така неспокійна. Але

СМІШНИЙ ВАСИЛЬКО

За садком я стрів Василька і сказав: — Постій-но хвильку.

Ой, який-бо ти смішний! Де ж це ти подер штани? А Василько відказав:

— Я в сусідів груші рвав, А Бровко зубатий Вибіг із-за хати.

— Я сховався в бур'яни, А він смикнув за штани...

мимоволі глянув у той бік, де синичка сіла, і побачив гадюку, що повзла просто на хлопчика. Він схопився на ноги, а гадюка полізла в кущі.

— А що синичка? — запитала мама.

— Вона така розумна, мамо! Синичка замовкла, а потім весело заспівала. Це вона раділа, що хлопчик збудився, відчув небезпеку, бо пташечка співала, старалася його розбудити.

— А чи подякував він синичці? — усміхнувшись запитала мама.

— О так! Хлопчик подивився на пташечку і сказав:

— Спасибі тобі, синичко! Дякую дуже! Завішу на березі дощечку й насиплю для тебе їжі. Тільки треба довідатися, що ти любиш!

— Бачиш, які бувають пташки. І мені подобався і хлопчик, що хотів віддячити синичці. Дякую за гарне оповіданнячко! — сказала мама.

Сестричка Уля

Запитання:

1. Куди пішов Хлопчик і що він побачив там?
2. Як поводитися синичка на дереві?
3. Чому вона перелітала з гілки на гілку так нервово?
4. Що побачив хлопчик, коли збудився?
5. Як він плянував віддячитися синичці?

СЕСТРИЧКА ШТУКАРКА ПОКАЗУЄ ЩОСЬ ОСОБЛИВЕ — ЛІД ВТЯВ ШТУКУ

Що треба зробити:

1. Спитай новаків або новачок у твоєму рою, що відповідає дійсності: вода пливе в оливі, чи вода тоне в оливі? А тоді докажи їм, що одне й друге є правдиве.
2. Візьми високий збанок або склянку й наповни на три-чверти кухонною оливою.
3. Уважно вклади лід у слоїк або склянку. Побачиш, що лід затримається на поверхні.
4. Приглянься, що станеться, коли лід почне топиться. Що станеться з малими краплинами води?
5. Старші новаки й новачки! А чи можна зробити так, щоб лід спустився на дно? Дай істинний кольор (такий, що ним крашанки фарбується на Великдень) у металеву тацьку на лід. Наповни водою й постав до морозильника. Коли лід замерзне, вийми його з тацьки й постав у склянку з оливою. Скільки крапель кольору треба додати до льоду, щоб лід спустився на дно?

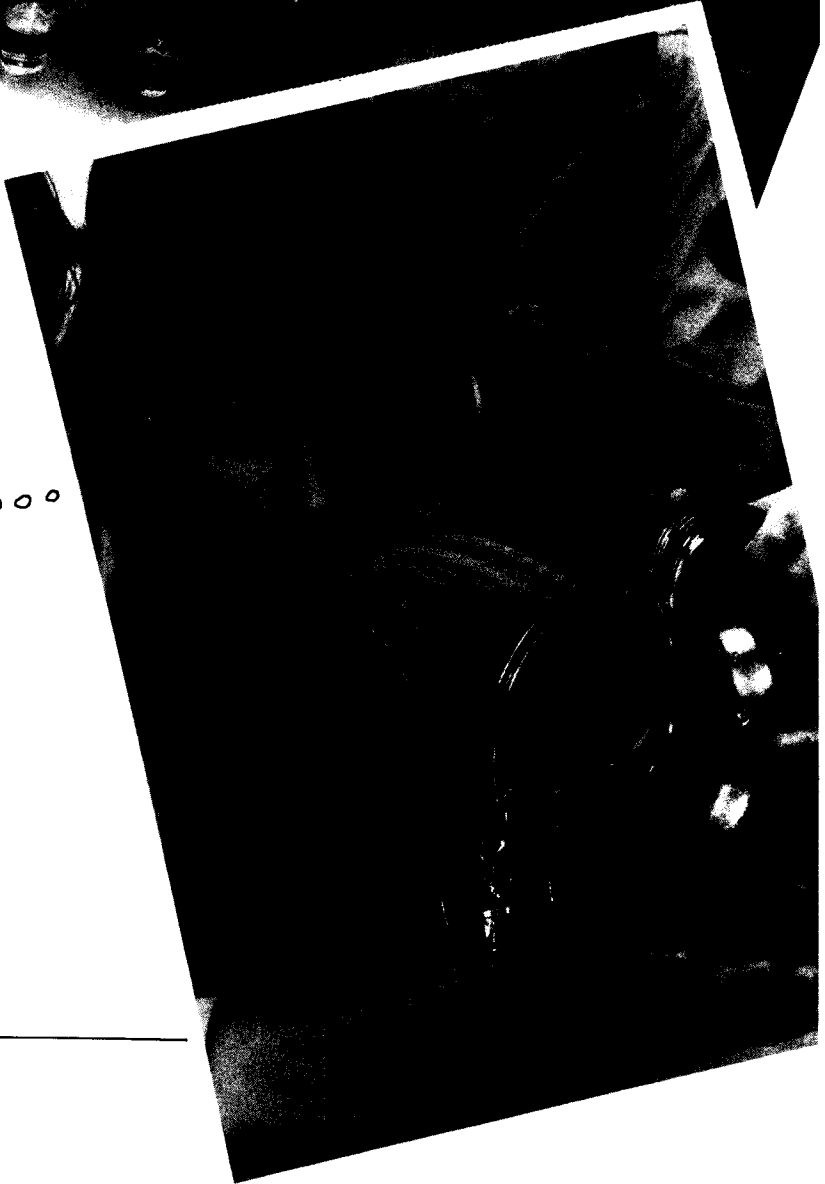
Чи прийшло тобі будь-коли на думку: в оливі, коли лід топиться, він топить? (птопає)?

ЧОМУ Ж ЛІД ПЛАВАЄ В ОЛИВІ?

Коли вода замерзає, молекули поширюються стають твердими льодовими кришталами. У твердому стані молекули займають більше місця, ніж тоді, коли вони були рідиною. Але точна вага їхня не міняється. У твердому стані (лід) питома вага молекул менша, ніж в у стані рідини (вода): І тому лід плаває в оливі.

Чому замерзлий лід пливе зверху...

Уважно не розлий

Що потрібно:

слоїк або склянка, кухонна олива, лід.

Цей експеримент покаже:

що станеться, коли лід (із стану твердого) стане водою (рідиною)

... але,
коли починає то-
питися, то тоне
наспід?

Ми
скінчили!
А чи Ви
потрапите
цю
штуку?

**Новачки — учасниці
події — поведінки
льоду в оліві й у
воді, коли він
топиться (стає водою)**

Ліда Пагута
Христинка Прокіпчук
Оленка Сливинська
Христинка Сінг
Таня Котович
Наталя Котович
Тетяна Прокіпчук
Дарця Винницька
Галина Залуцька
Христинка Івасишин

Фотографії: Лев Пясецький
Тематичні сторінки: Божена Федина, Роксоляна
Сливинська, Олесь Сливинський, Оксана Винницька.

Сторінки пластових малят

Дмитро Павличко

ШКОЛА

Наче вулик, наша школа,
Вся вона гуде, як рій.
І здається, що довкола
Розквітають квіти мрій.
Бігають сміються діти,
— Та лиш дзвоник задзвенить —
Стане тихо, ніби квіти
Поховались бджоли вміть

У ТРАМВАЇ

Яринка їхала у трамваї і дивилася в буквар.

— Зі-на хо-ро-ша. — Правильно я прочитала, тату?

— Правильно.

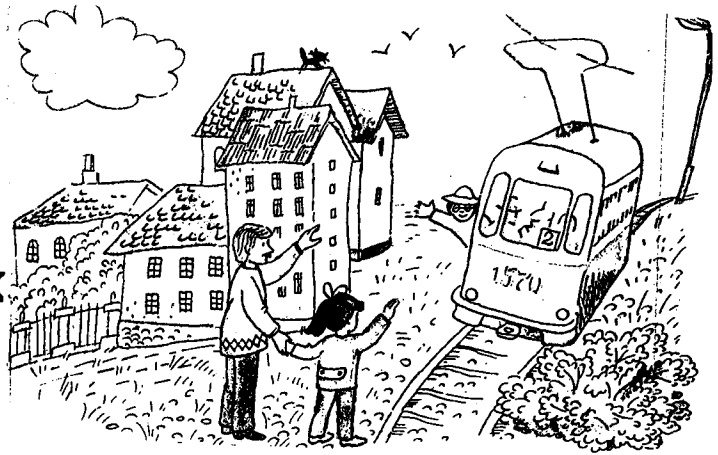
— Сер-гій-ко теж хо-ро-ший. — Правильно?

В цей час водій оголосив зупинку, і до трамваю увійшла старенька бабуся.

— Тату, я правильно прочитала, чи ні? — не вгамувалась Яринка, махаючи під сидінням ногами. — Чуєш, тату? Дивись, як я швидко читаю слова: „вело-сипед“, „Во-ло-дя“, „ввіч-ли-вість“.

— Так, — зідхнув тато., — тільки шкода, що не всі діти знають, що воно означає.

— А я знаю! — гордо сказала Яринка. — Ввічливість — це коли хлопчик пропускає вперед дівчинку, а потім вже сам заходить до кімнати. Коли говорять „доброго ранку“,

„спасибі“. А коли у дівчинки впаде якась річ, а хлопчик подасть її. Про нього тоді кажуть — „ввічливий хлопчик“. Нам про це розповідали в садку.

— Цікаво, а чи є дівчатка, про яких кажуть — „ввічливі“? — спитала бабуся.

— Дівчатка? — Яринка здивовано подивилася на бабуся. Старенька стояла, спираючись однією рукою на палицю, а другою тримаючись за спинку сидіння. Тільки тепер Яринка все зрозуміла.

— Вибачте, бабуся! — сказала. — Сідайте, будь ласка.

Бабуся подякувала Яринці і повернувшись до батька, сказала:

— Ось бачите, виявляється, є й дівчатка, про яких можна сказати — „ввічливі“

Ліна Чабанівська

Завдання

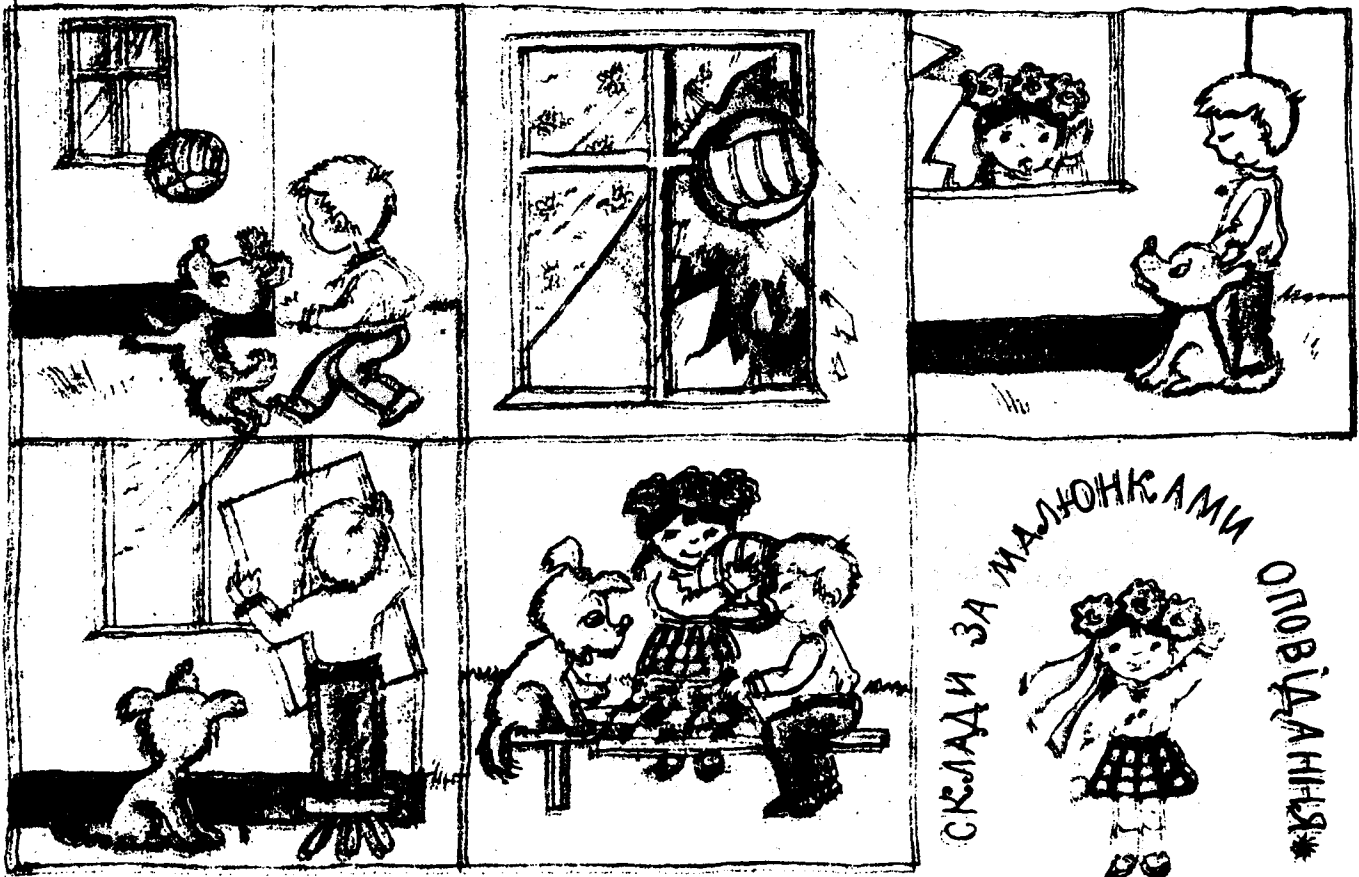
1. Яка була розмова Яринки з татом? Про що вона запитувала його, коли їхали трамваєм?
2. Які слова Яринка прочитувала, махаючи під лавою ногами з радості, що читала добре?
3. Хто озвався до неї і похвалив дівчинку, за те, що вона правильно прочитала слово ввічливість?
4. Чому зітхнув тато, коли почув, що сказала бабуся, яка стояла біля Яринки?
5. Як пояснила Яринка слово „ввічливість“ і що після цього сказала бабуся?
6. Що зробила після того Яринка? А що сказала Бабуся?

Закінчення речень знайди на малюнках.

ПОЖОВКЛЕ ~~З~~ ОБЛІТАЄ З...
 ЗА ~~П~~ СИДИТЬ...
 ГРИЗЕ...
 НА ~~П~~ ЛЕЖАТЬ...
 БОЇТЬСЯ...

Малюнки Ірини ТРОЦАК

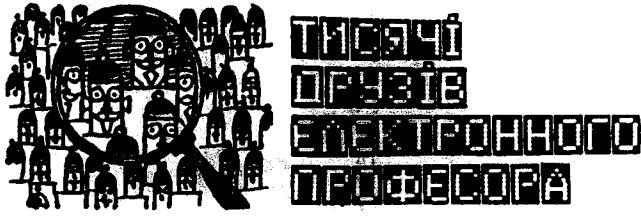
НОВАЦЬКА ЗИМА

Оля Федейко

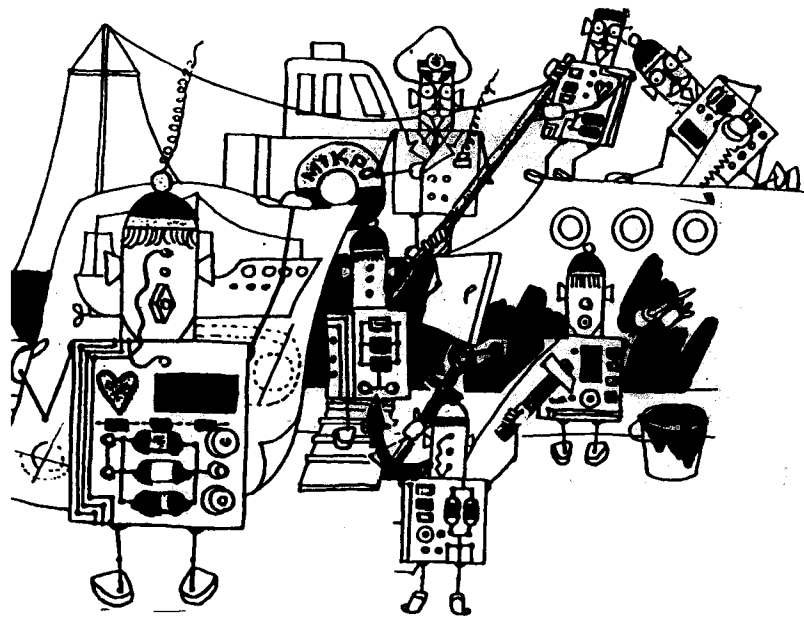
Сніжок сипле зірн'юками,
 Ідуть діти саночками...
 Ідуть, ідуть не питають,
 Що їх носици щипають...

Тупу, тупу ніженьками,
 Плещуть, плещуть рученьками.
 Що там мороз, завірюха,
 Не страшна вона для зуха.

Вже, сміються оченята
 І губки-бузя пузата.
 Для відважних новачат
 Навіть мороз добрий брат...

— Сьогодні важко навіть перелічити їх усі, — продовжив капітан. — Макро і мікроелектронно-обчислювальні машини застосовуються в промисловості і в сільському господарстві, на транспорті і в енергетиці. Сотнями, ні, тисячами професій оволоділи ЕОМ. Наші знання про природу, про людину так ускладнилися, що з ними вже не може впоратися не тільки одна, а навіть десятки, сотні й тисячі людей. Тут і приходять на допомогу електронні професори.

У сільському господарстві вони, наприклад, вже використовуються для розподілу води на зрошувальних землях так, щоб і економно було, і щоб досягти найкращих врожаїв.

В промисловості електронні професори керують сталеварінням, допомагають людині точно й швидко варити метал. Та й самі деталі для ЕОМ сьогодні

не можна було б виготовити без комп'ютерів. Бо тільки вони забезпечують найвищу точність і надійність манюсінських елементів.

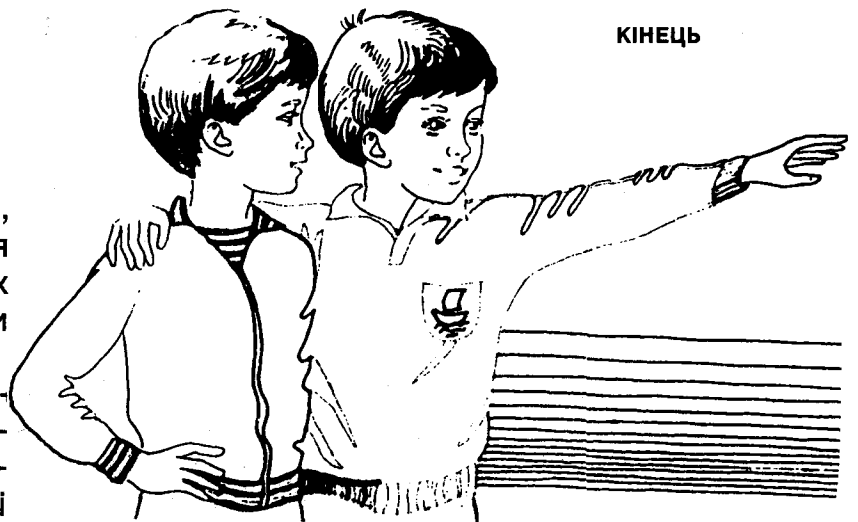
В енергетиці електронний професор керує роботою Єдиної Енергетичної Системи Радянського Союзу. Наша держава величезна. І коли в одному її кінці день, в другому — ніч. Якщо на Далекому Сході електрична енергія зараз не потрібна, то вона перекидається в інший куточок нашої країни — скажімо, в європейську частину СРСР. І все це робота електричного професора.

А недалеко той час, коли електронні професори придуть і в побут, в кожную сім'ю. Наприклад, треба вам придбати черевики певного розміру, певного кольору і фасону, ви натискаєте клавіші комп'ютера — і на екрані з'являються відомості, в якому магазині вас чекатиме така покупка.

Електронний професор — справжній чарівник.

Екскурсія закінчилась, і ми поверталися додому збуджені, захоплені. А Вітька все не міг заспокоїтися, згадував, як ми конструювали корабель. Дівчата насміхалися з нас — „суднобудівники!”. Та ми твердо вирішили, що, коли виростемо, станемо конструкторами кораблів. А може... Може, сконструюємо такого професора Мікро, що...

КІНЕЦЬ

Крутиголівки для мудрої дитинки

Дорогі любителі рідної мови!

Так хоче називати Вас Редакція „Готуйсь”, бо надіється, що Ви станете ними, якщо ще тепер настільки не виявляється цієї любови до рідного слова, щоб давати доказ на це. Ми віримо, що українська мова буде у Вашому житті живою, любленою та шанованою, коли пізнаєте її красу і вартість.

Тож пізнавайте її скарби й силу, починаючи з дитинства, щоб могли передати їх іншим живучим тепер і наступним поколінням.

1. Невідомий поет з України написав ось вірш про мову. А може варто було б знати віош напам'ять.

Любіть красу своєї мови,
Злучання слів і запах слів:
Це квітка ніжна і чудова
Широких батьківських степів.

Всі каравани знайдуть воду
В краю пустинь і злих негод,
Як річка, з роду і до роду,
Так мова з'єднує народ.

2. Ваш словник української мови буде видно, коли з поданих слів утворите нові, змінивши тільки одну букву:

СУД, САМ, РАД, ЗАД, ЧАД, СІМ, ШУМ, СУК, ДУМ,
КУМ, СУП. (Суд-сад!)

3. Подайте антоніми (слова з протилежними значеннями) до слів:

ТВЕРДИЙ, ШИРОКИЙ, СУМНИЙ, ХОЛОДНИЙ,
РОБОТЯЩИЙ (твердий — м'який!)

4. До слів: КОЛОСОК, БІЛИЗНА, РАДІСТЬ,
ЗОЛОТО, САД додайте слова, що відповідають на питання ЯКИЙ? (колосок — колосковий!).

5. Назвіть 10 героїв українських народних казок. (Баба-яга, Вернигора)

6. Відгадайте загадку:

Впаде з неба — не розбивається,
Впаде у воду — розливається.

7. Додайте другу частину до прислів'я:

Без Бога — ні .....
Не кажи „гоп” — .....
Береженого — .....

8. Поясніть своїми словами ці думки відомого короля загадок — Богдана Б. Федчука:

Які діти, такий нарід
І така держава.
Бо вони — наша майбутність
І народу слава.

ТАБІР „НАДЗВИЧАЙНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ”

Пластова Станиця Вінніпер

Неділя — це був перший день табору. Було відкриття, а потім ми пішли до церкви. Ввечері ми мали вогник. Прийшло проф. Техноловик і дав нам лист. Ми мусіли знайти інші листи. Перший лист був біля кухні, другий коло старої кухні, а третій біля церкви. А після того ми пішли до команди і знайшли Оріона. Оріон є комп'ютер.

Назва табору „Надзвичайний експеримент”

У понеділок в таборі не було вогника, бо було забагато комарів. У вівторок сестричка Ірка прибула й ми почали здобувати вмілість „Санітарка”. У вечері ми мали свічку в кухні, а ввечері в п'ятницю була нічна теренова гра, бо ще було свято Івана Купала. На тереновій грі ми зустріли духів, відьм і лісовиків — то було страшно!

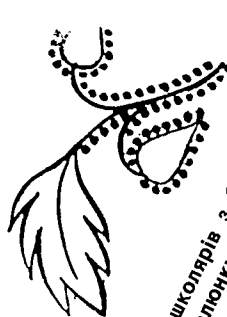
В суботу ми мали „День навпаки”. Цього дня ми побачили наших батьків. А в неділю в кожній кімнаті таборового приміщення відбулася маленька гостина — „партії” у вечірній порі. У понеділок наш табір мав спортивні змагання. Рої „Каппа” і „Омега” виграли. У вівторок була прогулянка до Гімлі. Вона тривала дві і пів години! Там ми з'їли обід, трохи попливали й повернулися до табору. Ввечері ми працювали над нашими вміlostями, одна з них „Лісова Мавка”.

В середу була зміна проводу табору — Моніка стала коменданткою, а Роман — братчиком бунчужним. Різні діти були сестричками і братчиками.

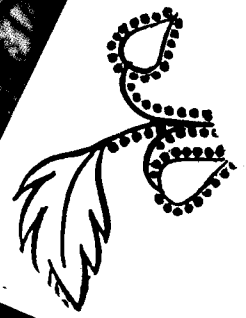
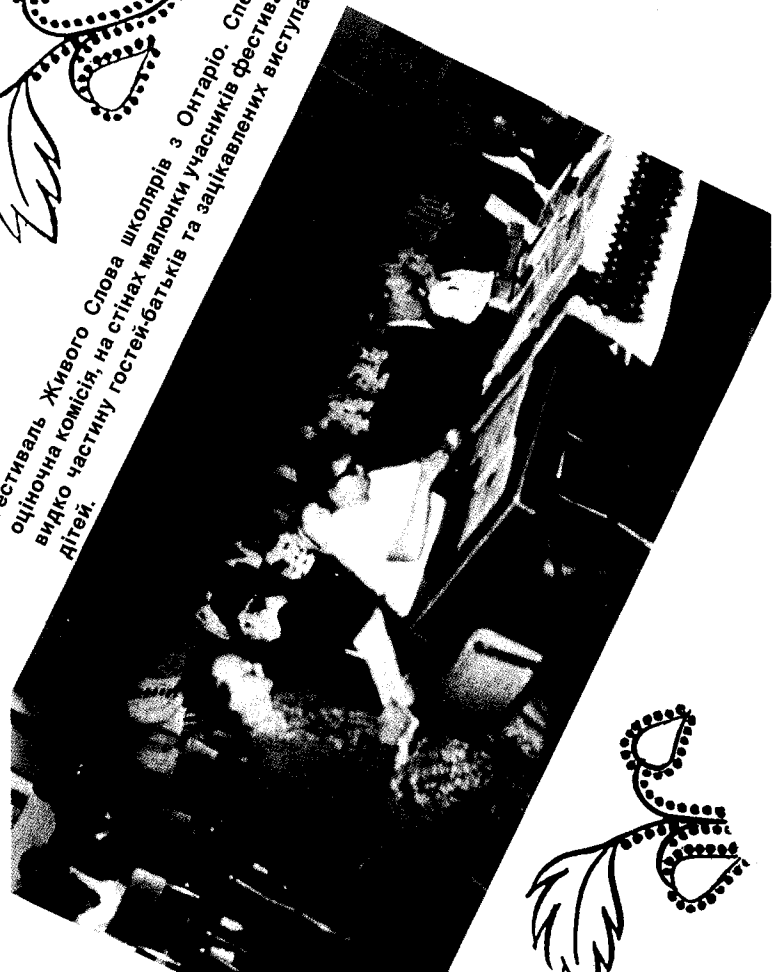
Ми пішли до церкви, бо ще було свято свв. апостолів Петра і Павла. Єпископ Мирон Дацюк прибув до табору у четвер. Він розповів нам казку і купив для нас морозиво. В суботу ввечері рої „Метелик”, „Іжаки” і „Рисі” мали забаву. Нарешті проф. Техноловик і Артем забили мікрофілів у Комп'ютері (мабуть вони спричинили недугу в комп'ютері заразивши його бактеріями? — заввага Редакції „Готуйсь” — просимо пояснити, помістимо в наступному числі!) та разом працювали над їхнім „Надзвичайним експериментом”.

Це був дуже цікавий, чудовий табір!

Написала Тереса Вавриков Рій „Метелики”
8-ме Гніздо УПН Крилаті, Вінніпер

Фестиваль Живого Слова школярів з Онтаріо. Спереду оцінююча комісія, на стінах малюнки учасників фестивалю. Відто частину гостей-батьків та зацікавлених виступами дітей.

Новак і новачки здобули першу пробу. Іменованя переводять пл. сен. Оля Ткаченко (комендантка табору і сестричка Маруся Бочан, Зліва комендантки — бунчужний — ст. пл. Андрій Дем'янів, пл. сен. Марта Милковська — голова КПС, кл. сен. Маруся Саліяк (заступниця голови) і ст. г. Жсана Чорній — референт УСП.

**ТАБІР НОВАЦТВА
— НІМЕЧЧИНА**

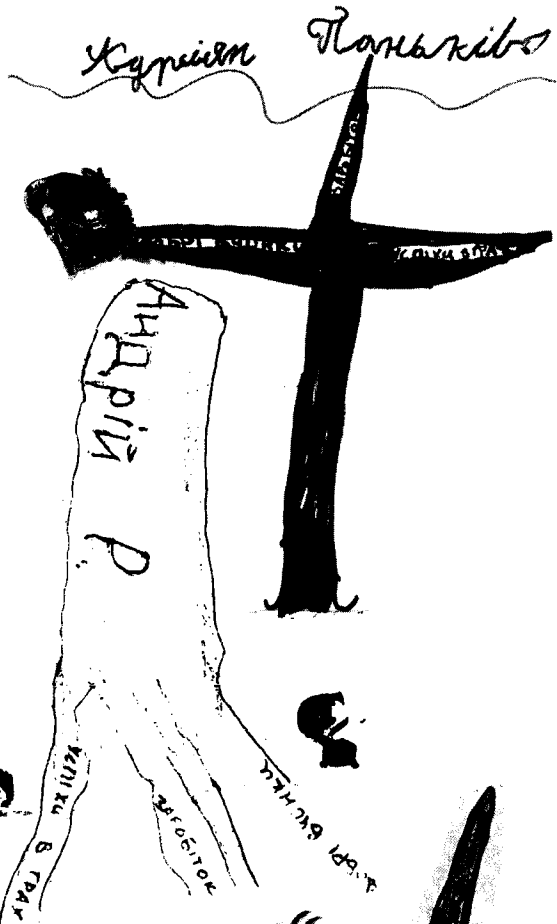
ГАЛЕРІЯ ГОТУЙСЬ

Дорогі Любителі Мистецтва!

Чекаємо Ваших малюнків і рисунків з святкування Різдва — Свят-Вечора в родинах, в домівках з колядування, з новацької Ялинки зі зустрічі у гостинах та всього, що було для Вас святковим за нашими різдвяними традиціями.

Подаємо тут малюнки під назвою „Дерево добрих діл”, що їх намалювали новаки Роя „Вовки”, з Торонто. Хоч й вони назвали себе „Вовки”, але новаки з них добрі, не мають негативних вовчих прикмет. Андріян Паньків, якого бачите на обкладинці листопадового числа „Готуйсь” з 1989 року не має нічого спільного з вовками. Може тільки спільне те, що добрі діти люблять, як і вовки, дерева, ліс, простір і волю.

Малюнок Андрійка Р. (не подає прізвища) — „Добрі вчинки — успіхи в іграх” Табір УПН, 1989.

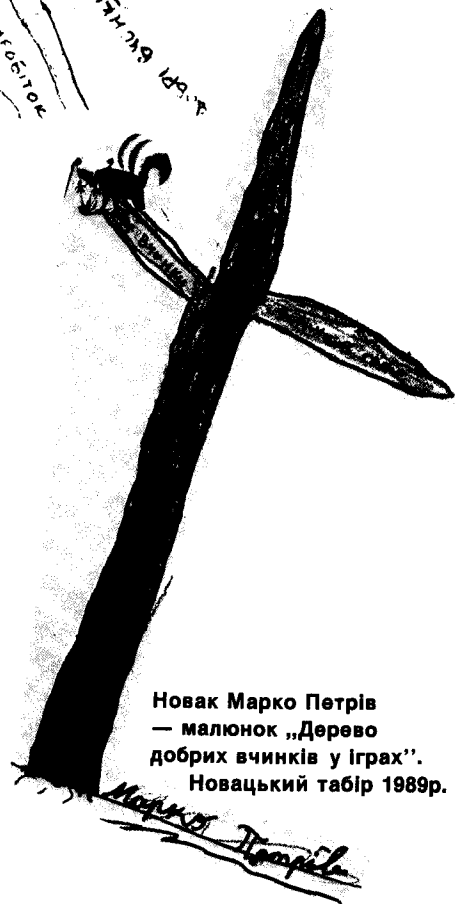

Малюнок новака Андрія Панькова п. н. „Добрі вчинки — заробіток, успіхи в іграх”, пл. табір УПН літо 1989, Торонто.

Привіт з
новацького табору 1989
СПЛО ПРИБОД

РОМАН *Ірина Зубенко* Анастасія *сест. Ірина Зубенко*
 сест. сест. сест. *Панькова* *дівчина М.*
 Стефан *на Галки* *Колотушан* *Борис*
 Данило *Борис*
 РОМАН *сест. Панькова* *Михай* *ОКСАНА*
 МАРКО *Михай* *Клавдія* *Борис* *Ірина Зубенко*
 ХРИСТИНАБ. *Андрій Залц* *Виктор Ф.*
Андрій Буцуря

Новак Марко Петрів — малюнок „Дерево добрих вчинків у іграх”. Новацький табір 1989р.

ПРИЙШЛА ЗИМА

Прийшла зима,
І білий сніг
На землю біло,
Тихо ліг.

Стрункі тополі
Тихо стоять,
Гарненькі пташки
На південь летять.

А там десь у парку
Дітки веселі
Бавляться жваво
На білій постелі.

ЯК ЗРОБИТИ ОСЛИКА

Потрібно: штучне хутро з коротким волосом, або сукно сірого чи бежевого кольору; смужки пухнастого хутра (на кінчик хвоста і на гривку), два гудзики чи чорної клейонки, 35 см мідного дроту (на ноги); фільцу рожевої сатини на вуха; ослика можна прикрасити сидельцем, вуздечкою тощо.

Як зробити? Викроїти, залишаючи в матеріялі 0,5 см на шов, шити машинним швом, не забуваючи на зворотах робити надрізи. Одну половину викройки від літери Г до В униз, так приготувати обидві половини. Скласти їх до купи й пришити. Поміж половинками голови від літери до літери вставити лобову частину, зшити все до кінця, залишаючи отвір у черевці, щоб вивернути шитво на лицевий бік. Вставити в передні й задні ноги дрiт і наповнити форму ватою, отвір зашити. Прикріпіть копитця. Внутрішні вуха зробити з сатину, фільцу має бути кольору допасованого до цілості іграшки. Вуха пришити в зазначених місцях. Додати очі. На кінчик хвоста пришити хутро, якщо хвіст з хутра, вставити в нього дрiт. Іграшка готова!

